

MUSTASAAREN KUNNAN KULTTUURIKASVATUSSUUNNITELMA

Skannaa minut!



Mustasaaren kunta
Kulttuurikasvatussuunnitelma

10/2024

Suomenkielinen sivistysjaosto
23.10.2024

Löytyy kunnan nettisivuilta

MIKÄ KULTTUURIKASVATUSSUUNNITELMA ON?

Mustasaaren kunnan kulttuurikasvatussuunnitelma on suunnitelma taiteen, kulttuurin ja kulttuuriperinnön opetuksen toteuttamiseksi kunnassa. Kulttuurikasvatussuunnitelman tavoitteena on tarjota kunnan lapsille ja nuorille tasavertainen kulttuurinen yleissivistys päiväkodin ja koulun aikana. Kulttuurikasvatussuunnitelma perustuu kuntien kulttuuritoiminnasta annettuun lakiin, rakentuu paikalliselle kulttuuritarjonnalle ja auttaa päiväkoteja ja kouluja toteuttamaan opetussuunnitelman mukaista kulttuurikasvatusta.

MITEN JA KENELLE?

Kulttuurikasvatussuunnitelma käsittää varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja toiseen asteen. Kulttuurikasvatussuunnitelman ohjelma on varhaiskasvatukselle ja perusopetukselle maksutonta, ja sen mahdollistavat kunnan kulttuuripalvelut ja yhteistyö lähialueen muiden toimijoiden kanssa. Kuljetuskustannuksista vastaavat päiväkodit ja koulut.

MIKSI?

Taiteeseen ja kulttuuriin tutustuminen sekä niiden kokeminen ja luominen vahvistavat lapsen kulttuurikompetenssia, luovuutta ja monilukutaitoa. Tällä tavoin kehitetään ja vahvistetaan myös lapsen itsetuntoa ja kulttuuri-identiteettiä. Lapsi saa varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen aikana jatkuvasti tutustua taiteen ja kulttuurin eri muotoihin, jolloin myös mahdollisuudet löytää harrastus tai vapaa-ajan puuha lisääntyvät. Tämä voi lisätä hyvinvointia ja vähentää syrjäytymisriskiä.

Kulttuurikasvatussuunnitelma on lisäksi työkalu, joka auttaa opettajia ja kasvattajia toteuttamaan yleisen opetussuunnitelman tavoitteet. Kulttuurikasvatussuunnitelman sisältö sivuaa opetussuunnitelmiin kirjattuja osaamisen osa-alueita ja tarjoaa räätälöidyn ohjelman, johon on sisällytetty taide- ja kulttuurikasvatusta ikäryhmille sopeutetusti. Kulttuurikasvatussuunnitelma auttaa kulttuurikasvatuksen konkretisoimisessa ja koordinoimisessa, eikä kulttuurikasvatus ole enää riippuvainen yksittäisen pedagogin tai koulun talousresursseista. Suunnitelma tarjoaa valmiita toimintamuotoja, ohjelmavinkkejä ja erilaisia oppimisympäristöjä.

Kulttuurikasvatussuunnitelman avulla kuntaan lisätään ja varmistetaan kulttuuriyleisöä. Lapset oppivat käyttämään kulttuuripalveluja, ja toisaalta suunnitelma varmistaa ja luo kulttuurialan paikallisille toimijoille työmahdollisuuksia nykyhetkessä ja tulevaisuudessa.

TYÖRYHMÄ

Kulttuurikasvatussuunnitelma on laadittu kunnan toimialojen rajat ylittävänä yhteistyönä ja yhdessä kulttuurialan toimijoiden kanssa. Työryhmän pysyvät jäsenet on lueteltu alla. Prosessin aikana on lisäksi kuultu ja siihen on osallistunut myös muita henkilöitä. Kiitos yhteistyöstä! Erityiset kiitokset Pohjanmaan lastenkulttuuriverkosto BARKin Annina Ylikoskelle ohjauksesta prosessin aikana.

Cecilia Berg, kulttuurisihteeri

Anna Klemets, pedagoginen suunnittelija

Robert Backman, rehtori

Ulrika Karhulahti-Norrback, varhaiskasvatuksen opettaja ja Taideleikki-toiminnan vetäjä

Sara Fredriksson, varhaiskasvatuksen lastenhoitaja

Mikaela Lövdahl, kirjastopedagogi

Maria Kronqvist-Berg, kirjastopalveluiden päällikkö

Varhaiskasvatus:

1–3-vuotiaat

Kirjallisuus

Lukutoukka, satutuokio.

Lapset ottavat vuorollaan mukaan oman suosikkikirjansa, joka luetaan ryhmässä ääneen.

Toteutetaan syyslukukauden aikana oman suunnitelman mukaan.

Koordinointi: Päiväkodin oma henkilökunta.

Musiikki ja liike

Musiikkiaktiviteetteja, tanssia ja liikkumista musiikin tahtiin lasten arjessa.

Päiväkodin oma henkilökunta toteuttaa säännöllisesti oman suunnitelman mukaan.

→ Digiaineistovinkkejä, musiikki ja liike:

FI Tanssitaide [Menetelmäoppaat - Suomen lastenkulttuurikeskusten liitto](#)

FI Musiikki [Menetelmäoppaat - Suomen lastenkulttuurikeskusten liitto](#)

SV [Folkmusik på dagis - Suomen lastenkulttuurikeskusten liitto](#)

3–5-vuotiaat

Kirjallisuus ja draama

RimCirkus-aidemenetelmäopas. Saduttaminen ja dramatisoiminen.

Kielenoppiminen ja ilmaisukyky draama- ja sirkustoiminnan muodossa.

Lapset tutustuvat loruihin, kerrontaan ja sanataiteeseen.

Päiväkodin oma henkilökunta toteuttaa kaksi kertaa lukukaudessa oman suunnitelman mukaan.

Linkki RimCirkus-aidemenetelmäoppaaseen:

[rimcirkus_netti1-1.pdf \(lastenkulttuuri.fi\)](#)

Digitaalinen sanataideoppitunti: [Vauvoille ja taaperoilille \(harrastakotona.fi\)](#)

Taide ja kädentaidot

Taiteisiin perustuvaa toimintaa, eri tekniikoiden kokeileminen. Lapset tekevät päiväkodissa oman taidenäyttelyn.

Päiväkodin oma henkilökunta toteuttaa vuosittain oman suunnitelman mukaan.

→ Digiaineistovinkkejä:

Näyttelyiden ja museoiden virtuaalisia käyntejä ja opastuksia:

<https://www.harrastakotona.fi/virtuaalivierailut/>

Muu sisältö

Kirjallisuus

Kirjastokäynti. Varataan etukäteen.

Kirjastoautossa käynti kirjastoauton aikataulun mukaan.

Kirjakasseja saa aihealueittain pyynnöstä.

Pääkirjastossa on satuhuone.

Kirjastokäynti lukukausittain oman suunnitelman mukaan, oma henkilökunta toteuttaa.

Yhteydenotto: kirjasto@mustasaari.fi. Puh. 06 327 7270.

Kulttuuriperintö ja lähiympäristön tutkiminen

Eläimiä vierailulle päiväkoteihin.

Vierailut toteutetaan toukokuussa.

Koordinointi: Kulttuuritoimisto.

Perusopetus

Esiopetus ja luokat 1–6:

Esiopetus

Ilmaisun monet muodot

Taiteen alat ylittävää ohjelmaa, joka käsittää taiteisiin perustuvaa toimintaa, draamaa, leikkiä, musiikkia ja laulua.

Toimija ottaa yhteyttä esikouluihin ja koordinoi ohjelman.

Toteutetaan säännöllisesti syys- ja kevätlukukaudella 1,5–2 tuntia kerrallaan.

Kirjallisuus

Valinnaista luku- ja kirjoitustaitoa edistävää ohjelmaa. Osallistutaan tai tehdään itse sanataidetta, satuja, loruja, tarinankerrontaa.

Oma henkilökunta toteuttaa lukukausittain oman suunnitelman mukaan.

→ Digiaineistovinkkejä:

Monikielisiä satuja <https://saga.ad-astra.fi/> ja niihin liittyviä tehtäviä

https://saga.ad-astra.fi/fi/oppi_materiaali

FI SV [Tehtäväpankki - Lukuviikko](#)

SV [Folkhälsans lekdatabas \(folkhalsan.fi\)](#)

SV [Poesifilmer - Ordkonst](#)

SV [En bro av poesi - Ordkonst](#)

FI [Menetelmäoppaat - Suomen lastenkulttuurikeskusten liitto](#)

FI [Yöstäjän sanataidekoulu | yöstäjä \(yostaja.fi\)](#)

Kulttuuriperintö

Aikamatkaseikkailu: Hilma-hiiren seikkailu. Aikamatka laatikossa.

Kulttuuritoimisto varaa aineiston BARKilta, ja aineisto on käytettävissä rajatun ajan.

Kulttuuritoimisto ottaa yhteyttä esikouluihin ja sopii niiden kanssa laina-ajasta.

Esikoulut noutavat ja palauttavat aineiston virastotalolle.

Oma henkilökunta toteuttaa tammi–helmikuussa.

1. luokka

Kirjallisuus

Kirjaston esittely.

Oppilaat käyvät lähikirjastossaan tai kirjastoautossa tutustumassa kirjastoon ja sen toimintaan ja saavat omat kirjastokortit. Lyhyt lukemiseen innostava ohjelma.

Kirjasto tiedottaa kouluille lukukauden alkaessa. Kirjastokäynnin varaamisesta vastaa koulu.

1 x 45 minuuttia. Toteutetaan syyslukukaudella.

Kirjastokorttihakemukset saa etukäteen ja ne otetaan mukaan kirjastokäynnille.

2. luokka

Musiikki

Soitinesittely koulun omissa tiloissa. Oppilaat saavat myös kokeilla soittimia.

Toteutetaan yhteistyössä musiikkiopiston kanssa maaliskuun lopussa – huhtikuun aikana.

1 x 45–60 minuuttia.

Musiikkiopisto tiedottaa kouluille. Varaamisesta vastaa koulu.

3. luokka

Kirjallisuus

Lukemista edistävää toimintaa yhdessä kirjaston kanssa. Vaihtelevaa ohjelmaa eri ajankohtina.

Voidaan toteuttaa digitaalisesti, koulun omissa tiloissa tai kirjastossa.

Kirjasto tiedottaa kouluille. Varaamisesta vastaa koulu.

Tanssi

Rytmi ja liike koulun omissa tiloissa.

Tanssityöpaja yhteistyössä BARKin kanssa.

1 x 45–60 minuuttia, toteutetaan syyslukukaudella.

Koordinointi: Kulttuuritoimisto tiedottaa kouluille, varaamisesta vastaavat koulut.

4. luokka

Kirjallisuus

Sanataidetyöpaja ulkopuolisen toimijan toteuttamana.

Eri ohjelmaa eri ajankohtina.

Koordinointi: Kulttuuritoimisto tiedottaa kouluille, varaamisesta vastaavat koulut.

→ [Vinkkejä täydentävistä digiaineistoista oman henkilökunnan kanssa toteutettavaksi:](#)

SV [Ordkonstveckan - Ordkonst](#)

FI [Sanataideviikko - Suomen sanataideopetuksen seura](#)

FI [Sanat haltuun -työpajat - Sanat haltuun -työpajat \(sanataide.fi\)](#)

FI [YÖSTÄJÄN SANATAIDEKOULU | Yöstäjä \(yostaja.fi\)](#)

FI [Menetelmäoppaat - Suomen lastenkulttuurikeskusten liitto](#)

5. luokka

Kirjallisuus

Lukemista edistävää toimintaa yhdessä kirjaston kanssa. Eri ohjelmaa eri ajankohtina.

Voidaan toteuttaa digitaalisesti, koulun omissa tiloissa tai kirjastossa.

Kirjasto tiedottaa kouluille. Varaamisesta vastaa koulu.

Kuvataide

Artbox-kasseja, joissa on eri taidemenetelmien materiaaleja ja ohjeet. Oma henkilökunta toteuttaa.

Kulttuuritoimisto varaa aineiston BARKilta, ja aineisto on käytettävissä rajatun ajan. Kulttuuritoimisto ottaa yhteyttä kouluihin ja sopii niiden kanssa laina-ajasta. Koulut noutavat ja palauttavat aineiston virastotalolle sopimuksen mukaan. Toteutetaan kevätlukukaudella.

6. luokka

Kulttuuriperintö

Huomioidaan kulttuuriperintöä käyttämällä valinnaisia digitaalisia ohjelmia. Oma henkilökunta toteuttaa kouluvuoden aikana oman suunnitelman mukaan.

→ Digiaineistovinkkejä:

- Skären – Museo verkossa. Digitaalinen museo saaristolaiselämästä Pohjanmaalla vuonna 1908. [Skären](#).
- BARK Digitaaliset pakohuoneet. [HOME | BARK escape](#)
Palveluun tarvitaan salasana, jonka saat BARKilta.
- Näyttelyiden ja museoiden virtuaalisia käyntejä ja opastuksia [Avoimet näyttelyt – Digitaalinen museo \(digimuseo.fi\)](#)
- Näyttelyiden ja museoiden virtuaalisia käyntejä ja opastuksia. [Virtuaalivierailut \(harrastakotona.fi\)](#)
- Katsahduksia historiaan ja tulevaisuustyöpajoja. [Karkkipuuroa ja käveleviä taloja - lastenkulttuuri.fi](#)

Muu sisältö, esiopetus ja luokat 1–6

Kirjallisuus

Ruotsalaisuuden viikko / Sanataideviikko / Lukuviikko.

Huomioidaan jokin mainituista teemaviikoista. Valinnaista ohjelmaa oman suunnittelun mukaan, oma henkilökunta toteuttaa.

→ Digiaineistovinkkejä:

FI SV [Rädda boken! - Digital museum \(digimuseo.fi\)](#)

FI SV [Tehtäväpankki - Lukuviikko](#)

SV [Ordkonstveckan - Ordkonst](#)

FI [Sanataideviikko - Suomen sanataideopetuksen seura](#)

FI SV [Svenska veckan | 6.11.–12.11.2023](#)

FI [Sanat haltuun -työpajat - Sanat haltuun -työpajat \(sanataide.fi\)](#)

FI [Menetelmäoppaat - Suomen lastenkulttuurikeskusten liitto](#)

Kulttuuriperintö

Opitaan tuntemaan kulttuurinen ja kulttuurihistoriallinen lähiympäristö. Käynti tai ohjelma voi liittyä ajankohtaiseen aiheeseen. Koulun maantieteellinen sijainti ratkaisee toteutettavan ohjelman tai käynnin.

Ohjelmaesimerkkejä:

- Käynti paikallisessa museossa tai kotiseutumuseossa, kirkossa, muistomerkillä tai muissa kulttuurihistoriallisesti tai paikallisesti tärkeissä paikoissa koulun lähellä.
- Merenkurkun maailmanperintö tai siihen liittyvää ohjelmaa. Esimerkki digitaalisesta aineistosta: [Maailmanperintöopetus - High Coast/Kvarken Archipelago \(highcoastkvarken.org\)](http://Maailmanperintöopetus - High Coast/Kvarken Archipelago (highcoastkvarken.org))

Tähän aiheeseen liittyen voi käsitellä ja huomioida myös kädentaidot, ruokaperinteen ja arkkitehtuurin.

Toteutetaan oman suunnittelun mukaan. Koulu ottaa yhteyttä ja varaa käynnin. Yhteystiedot paikallisiin museoihin: [Pohjanmaan museoportaalit \(museiportalosterbotten.fi\)](http://Pohjanmaan museoportaalit (museiportalosterbotten.fi))

- ➔ Vinkkejä valinnaisesta täydentävästä digiaineistosta:
- [Merenkurkun saariston ääniopas | Vaasa Levande traditioner \(kulturosterbotten.fi\)](http://Merenkurkun saariston ääniopas | Vaasa Levande traditioner (kulturosterbotten.fi))
 - [Medeltid lärarmaterial \(kulturosterbotten.fi\)](http://Medeltid lärarmaterial (kulturosterbotten.fi))

Elokuva- ja mediataide

Koulujen elokuvaviikko syksyllä.

Elokuvaviikko huomioidaan vapaavalintaisella ohjelmalla. Tutkitaan – Koetaan – Tehdään.

Digitaalinen ohjelma: FI SV Framsidan - Elokuvaviikko

Draama

Teatterikäynti oman suunnitelman ja ajankohtaisen tarjonnan mukaan. Käynnin varaamisesta vastaa koulu.

Luokat 7–9:

7. luokka

Kirjallisuus

Kirjastoetsittely.

Oppilaat käyvät tutustumassa pääkirjastoon ja sen toimintaan. Lyhyt ohjelma aiheista tiedonhaku ja lukuinnostus.

1 x 45 minuuttia. Toteutetaan syyslukukaudella.

Kirjasto tiedottaa kouluille lukukauden alkaessa. Käynnin varaamisesta vastaa koulu.

Kulttuuriperintö

Vuorovaikutteinen vierailu Stundarsin ulkoilmamuseoon. Museo luokkahuoneena.

Toteutetaan syyslukukaudella.

Stundars tiedottaa kouluille, varaamisesta vastaavat koulut.

Taide

Käynti paikallisessa taidenäyttelyssä, taiteen kokeminen ja tulkinta.
Toteutetaan vuosittain oman suunnitelman mukaan tai kulttuuritoimiston koordinoimana.

8. luokka

Kirjallisuus

Osallistutaan kirjailijavierailulle.
Kirjasto koordinoi ja varaa.
Toteutetaan syyslukukaudella.

Taidetestaajat

Osallistutaan taide-elämykseen.
Koordinointi: Suomen lastenkulttuurikeskusten liitto. Varaamisesta vastaa koulu.
Toteutetaan vuosittain.

9. luokka

Kirjallisuus

Sanataide ja kertominen. Huomioidaan sanataideviikko keväällä.
Toteutetaan äidinkielen opetuksessa oman suunnitelman mukaan.

→ Vinkkejä digiaineistoista:

SV [Ordkonstveckan - Ordkonst](#)

FI [Sanataideviikko - Suomen sanataideopetuksen seura](#)

FI [Sanat haltuun -työpajat - Sanat haltuun -työpajat \(sanataide.fi\)](#)

FI [Menetelmäoppaat - Suomen lastenkulttuurikeskusten liitto](#)

Muu sisältö, luokat 7–9

Musiikki

Valinnaisen musiikin valinneiden oppilaiden musiikkiesityksiä koulun juhlissa.
Toteutetaan lukuvuoden aikana oman suunnitelman mukaan.

Kirjallisuus

Koulun oma lukuviikko.
Lukutunti joka päivä viikon aikana.
Toteutetaan joulukuussa oman suunnitelman mukaan.

Elokuva- ja mediataide

Koulujen elokuvaviikko. Toteutetaan syyslukukaudella.
Huomioidaan elokuvaviikko valinnaisella ohjelmalla. Tutkitaan – Koetaan – Tehdään.
Digitaalinen ohjelma: FI SV [Filmveckan - Elokuvaviikko](#)

Toinen aste, Korsholms gymnasium:

Vaihtotoiminta / matkat

Ystävyyskoulumatkat / vieraiden vastaanottaminen. Syys- ja/tai kevätlukukaudella. Opettaja huolehtii yhteydenpidosta ystävyyskouluihin.

Juhlat

Lukio järjestää teemakohtaisia tai vuoden ajankohtaan liittyviä juhlia. Opettajat ja opiskelijat suunnittelevat yhdessä. Toteutetaan lukuvuoden aikana.

Kulttuurikohteisiin tutustuminen

Vierailut paikallisiin ja valtakunnallisiin kulttuurikohteisiin.

Vieraita päivänavauksiin joinakin perjantaina. Opettajat/rehtori suunnittelee ja varaa. Toteutetaan lukuvuoden aikana.

Koulukulttuuri

Ylläpidetään luovaa ympäristöä, jossa opiskelijoilla on mahdollisuus esimerkiksi esittää musiikkia yhdessä lukion aulassa tai käyttää kirjanvaihtohyllyä.

Opiskelijoille luodaan jatkuvasti mahdollisuuksia olla mukana hankkeissa, esimerkiksi taideteosten tekemisessä ja sisätilojen ulkonäköön vaikuttamisessa.

Tiimitoimintaan osallistuminen: kestävän kehityksen tiimi, kirjallisuustiimi, elokuvatiimi, kahvilatiimi ja ajotiimi.

Henkilökunta ja opiskelijat tekevät tätä työtä yhdessä keskusteluiden ja palautteenannon avulla. Käynnissä koko lukuvuoden. Osittainen hankerahoitus.

Teatteri

Lukiolaiset käyvät teatterinäytöksissä / lukiossa järjestetään vierailunäytäntöjä jonkin verran. Varauksista ja yhteydenotoista Wasa Teateriin huolehtii lukion teatteriasiamies. Syys-/kevätlukukaudella.

Teemaviikko

Aihepiireihin, kulttuuriin ja ajankohtaisiin yhteiskunnallisiin asioihin liittyvien hankkeiden toteuttaminen.

Teemaviikko järjestetään huhtikuussa.

Opettajat, rehtori ja pedagoginen suunnittelija huolehtivat varaamisesta.

Osittain hankkeiden ja oppilaiden itse rahoittama.

Kuvataiteen ja musiikin lukiodiplomit

Opiskelijat voivat suorittaa lukioaikanaan diplomin näissä taideaineissa.

Opintojaksot toteutetaan lukioaikana ja diplomi suoritetaan 3. vuosikurssin aikana.

Opiskelija, ohjaava opettaja ja ulkoinen arvioija.